

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 726/2017-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. decembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti ŠÍRAVAN s. r. o., Herľanská 547, Vranov nad Topľou, zastúpenej advokátom Mgr. Ing. Mgr. Ignácom Ilčišinom, Herľanská 547, Vranov nad Topľou, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trebišov v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 127/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti ŠÍRAVAN s. r. o. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. apríla 2017 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti ŠÍRAVAN s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva

na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 127/2015 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka 13. februára 2015 doručila okresnému súdu návrh na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie sumy 33 000 € s príslušenstvom.

Dňa 17. júna 2015 okresný súd vydal platobný rozkaz sp. zn. 6 C 127/2015 (ďalej len „platobný rozkaz“), proti ktorému žalovaný podal odpor a okresný súd tento platobný rozkaz zrušil.

Keďže po zrušení platobného rozkazu zostal okresný súd nečinný a nenariadil vo veci žiadne pojednávanie, sťažovateľka 5. februára 2016 okresnému súdu doručila podanie, obsahom ktorého bola žiadosť o nariadenie termínu pojednávania.

Okresný súd následne prípisom sťažovateľke doručeným 11. marca 2016 oznámil, že sa nevie vyjadriť, kedy bude vo veci nariadený termín pojednávania.

Dňa 25. apríla 2016 sťažovateľka podala predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v napadnutom konaní, na ktorú jej predseda okresného súdu odpovedal prípisom zo 4. mája 2016 doručeným sťažovateľke 9. mája 2016.

Dňa 22. júla 2016 sťažovateľka doručila okresnému súdu ďalšie podanie, v ktorom okresný súd opätovne žiadala o nariadenie termínu pojednávania v napadnutom konaní. Namieta však, že okresný súd napriek jej žiadostiam vo veci dosiaľ nenariadil žiadny termín pojednávania.

Sťažovateľka za porušenie označených práv v napadnutom konaní považuje skutočnosť, že napriek tomu, že napadnuté konanie trvá už viac ako dva roky, okresný súd vo veci nenariadil žiadne pojednávanie. Podľa jej názoru argument okresného súdu,

že na civilnom úseku sa pracuje dlhodobo s obrovským množstvom vecí, ktoré nie je schopný ani pri vynaložení maximálneho úsilia vybaviť a konať v nich bez zbytočných prietahov, neobstojí: „Nemôže byť na ujmu sťažovateľovi ani tá skutočnosť, že spis bol pridelený sudkyňi [REDAKOVANÉ] po sudkyňi [REDAKOVANÉ] a následne [REDAKOVANÉ].“ Zastáva názor, že okresný súd si má svoje personálne záležitosti vyriešiť tak, aby „nedochádzalo k zbytočným prietahom v súdnom konaní a aby neboli porušované základné práva a slobody účastníkov konania“. Okrem toho v napadnutom konaní nejde o zložitý spor, vec možno podľa jej názoru prerokovať a rozhodnúť na jednom pojednávaní na základe písomných dôkazov založených v spise.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1) Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom Okresného súdu Trebišov v konaní sp. zn. 6 C/127/2015, bolo porušené.

2) Okresnému súdu Trebišov prikazuje v konaní sp. zn. 6C/127/2015 konať bez zbytočných prietahov.

3) Spoločnosti ŠÍRAVAN s. r. o... priznáva náhradu trov konania v sume 312,34 Eur, ktoré je Okresný súd Trebišov povinný zaplatiť právnemu zástupcovi Mgr. Ing. Mgr. Ignácovi Ilčíšinovi, advokátovi, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd si prípisom z 13. novembra 2017 vyžiadal z okresného súdu spis okresného súdu vedený v predmetnej veci, ako aj vyjadrenie k sťažnosti.

Dňa 7. decembra 2017 bol ústavnému súdu doručený prípis predsedu okresného súdu zo 4. decembra 2017, obsahom ktorého bolo jeho vyjadrenie k sťažnosti a príloha k nemu, (obsahom ktorej bolo vyjadrenie k sťažnosti vo veci konajúcej sudkyne, ako aj spis okresného súdu). Predseda okresného súdu vo svojom prípise uvádza: «Žaloba bola podaná na Okresný súd Trebišov dňa 13. 2. 2015 a elektronickou podateľňou súdu pridelená

do senátu sudkyne [REDACTED]. Táto sudkyňa vo veci konala do 31. 12. 2015 kedy odišla do dôchodku.

Poukazujem na to, že v čase odchodu [REDACTED] do dôchodku bol náš súd dlhodobo personálne oslabený. Chýbali nám 4 sudcovia (odchod do dôchodku, na súd vyššieho stupňa, pozastavený výkon činnosti). To malo za následok, že ich veci sa delili medzi ostatných sudcov, ktorí boli už v tom čase nadmieru zaťažení, a preto sa všetky veci z objektívnych dôvodov nemohli vybavovať v primeraných lehotách.

Dňa 18. 1. 2016 sa vec pridelená na konanie a rozhodnutie sudkyňi [REDACTED], ktorá napriek tomu, že mala vo svojom senáte nadmerné množstvo spisov, už dňa 3. 5. 2016 vykonala procesný úkon v tejto veci.

Dňa 17. 5. 2016, po príchode novej sudkyne, v zmysle Dodatku č. 6 RP na r. 2016 bola vec elektronickou podateľňou súdu pridelená a konanie a rozhodnutie sudkyňi [REDACTED] a to z dôvodu nerovnomerného zaťaženia sudcov tunajšieho súdu. Sudkyňa vo veci urobila prvý úkon dňa 10.8.2016 a od tej doby vo veci nekonala vôbec. [REDACTED] je t. č. dlhodobo práceneschopná z dôvodu rizikového tehotenstva.

V zmysle Dodatku č. 8 k Rozvrhu práce Okresného súdu Trebišov na r. 2017 bola táto vec prerozdelená náhodným výberom a elektronickou podateľňou súdu dňa 22. 5. 2017 pridelená novej sudkyňi [REDACTED] na konanie a rozhodnutie. Táto sudkyňa vo veci vykonala procesné úkony dňa 29. 6. 2017, 15. 8. 2017 a 24. 11. 2017 /vid' spis/.

Z vyjadrenia [REDACTED] zo dňa 29.11.2017 vyplýva aké procesné úkony v tejto veci vykonala od pridelenia veci /na konanie a rozhodnutie jej.

Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že sudkyňa [REDACTED] konala vo veci plynule, v primeraných lehotách.

U sudkyňi [REDACTED] zo obdobie od 18. 1. 2016 do 17. 5. 2016 nečinnosť nezisťujem.

Sudkyňa [REDACTED] od 17. 5. 2016 vo veci vykonala dňa 10. 8. 2016 procesné úkony /čl. 98 spisu/ a potom už vo veci do 22. 5. 2017 nekonala.

Dňa 22. 5. 2017, elektronickou podateľňou súdu, bola vec pridelená na konanie a rozhodnutie sudkyňi [REDACTED]. Procesný postup zvolený touto sudkyňou

je obsahom jej vyjadrenia zo dňa 29. 11. 2017 /čl. 159/. U tejto sudkyne bezdôvodnú nečinnosť nezisťujem.“

Z vyjadrenia vo veci aktuálne konajúcej sudkyne vyplýva: «Na základe dodatku č. 5 k rozvrhu práce Okresného súdu Trebišov na rok 2017 zo dňa 17. 05. 2017 mi bol dňa 22. 05. 2017 pridelený na rozhodnutie spis tunajšieho súdu vyššie uvedenej spisovej značky v právnej veci žalobcu: ŠÍRAVAN... proti žalovanému: [REDAKOVANÉ]... v konaní o zaplatenie 33.000 Eur s prísl...

1/ Predmetný spis mi bol pridelený na konanie a rozhodnutie dňa 22. 05. 2017.

Po oboznámení sa s obsahom spisu bolo potrebné z dôvodu účinnosti nového Civilného sporového poriadku zákon č. 160/2015 Z. z., účinného od 01. 07. 2016 vykonať procesné úkony v zmysle ust. § 167 ods. 3 a 4 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP).

Dňa 29. 06. 2017 bol urobený procesný úkon v zmysle cit. zákonného ustanovenia.

Následne dňa 15. 08. 2017, po tom čo dňa 02. 08. 2017 došlo súdu vyjadrenie žalobcu, bol daný pokyn v zmysle ust. § 167 ods. 4 CSP na vyjadrenie sa žalovaného k vyjadreniu žalobcu.

Dňa 20. 09. 2017 došlo súdu vyjadrenie žalovaného, preto súd v zmysle ust. § 167 ods. 3 CSP, doručil toto vyjadrenie dňa 24. 11. 2017 na vyjadrenie žalobcovi spolu s uznesením, t. j. výzvou na vyjadrenie.

Som toho názoru, že zo strany mňa ako konajúcej sudkyne, ktorej bola vec pridelená dňa 22. 05. 2017 nedošlo k prieťahom v tomto konaní.

2/ Procesné úkony vykonané v označenom konaní od nápadu veci:

1/ 13. 02. 2015 – nápad veci na Okresný súd Trebišov

2/ 25. 02. 2015 – výzva na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu

3/ 22. 04. 2015 – uznesenie o zastavení konania z dôvodu nezaplatenia SP

4/ 18. 05. 2015 – zrušujúce uznesenie

5/ 17. 06. 2015 – platobný rozkaz

6/ 24. 07. 2015 – výzva pre žalobcu na vyjadrenie k odporu proti PR

7/ 24. 07. 2015 – výzva na zaplatenie SP za odpor pre žalovanú stranu

8/ 07. 09. 2015 – uznesenie o oslobodení od súdnych poplatkov u žalovaného za odpor

9/ 10. 08. 2016 – referát na doručenie žaloby s prílohami

10/ 22. 05. 2017 – pridelenie veci do senátu 17C

11/ 29. 06. 2017 – výzva na vyjadrenie v zmysle ust. § 167 ods. 3 CSP

12/ 15. 08. 2017 – výzva na vyjadrenie v zmysle ust. § 167 ods. 4 CSP

13/ 24. 11. 2017 – výzva na vyjadrenie k vyjadreniu v zmysle ust. § 167 ods. 3 CSP.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Ústavný súd vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietáchoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, II. ÚS 328/06).

Predmetom predbežného prerokovania sťažnosti bolo sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

Zo zapožičaného spisu okresného súdu vedeného v napadnutom konaní, ako aj doručených vyjadrení vyplýva, že konanie pred okresným súdom v napadnutom konaní začalo 13. februára 2015 doručením návrhu sťažovateľky. Okresný súd po doručení návrhu na začatie konania sťažovateľku vyzval na zaplatenie súdneho poplatku a už 17. júna 2015 vydal vo veci platobný rozkaz. Keďže proti platobnému rozkazu žalovaný podal 3. júla 2015 odpor, okresný súd prípisom z 24. júla 2015 vyzval sťažovateľku, aby sa vyjadrila k podanému odporu, a zároveň žalovaného vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za podaný odpor. Okresnému súdu bolo 10. augusta 2015 doručené vyjadrenie sťažovateľky k podanému odporu a 7. septembra 2015 okresný súd rozhodol o oslobodení žalovaného od platenia súdneho poplatku. V nasledujúcom období došlo 18. januára 2016 k zmene zákonného sudcu, pričom okresný súd bol vo veci nečinný do 3. mája 2016, keď prípisom sťažovateľku vyzval na doplnenie jej vyjadrenia. Dňa 17. mája 2016 došlo opäť k zmene zákonného sudcu. Sťažovateľka predmetné vyjadrenie doručila okresnému súdu 26. mája 2016. Dňa 12. augusta 2016 okresný súd uznesením č. k. 6 C 127/2015-101 vyzval žalovaného, aby sa vyjadril k vyjadreniu sťažovateľky, k jej návrhu na príkazanie veci inému súdu a uviedol ďalšie skutočnosti, ktoré považuje za podstatné, a označil zároveň aj dôkazy. Žalovaný sa k veci vyjadril podaním doručeným okresnému súdu 30. augusta 2016. V nasledujúcom období bol okresný súd opäť vo veci nečinný do 22. mája 2017, keď došlo k zmene zákonného sudcu, ktorý už 29. júna 2017 uznesením č. k. 6 C 127/2015-133 sťažovateľku vyzval, aby sa vyjadrila k vyjadreniu žalovaného, uviedla ďalšie skutočnosti, ktoré považuje za podstatné, a označila dôkazy. Zo spisu okresného súdu vyplýva, že po poslednej zmene zákonného sudcu okresný súd v konaní plynule pokračuje. Dňa 2. augusta 2017 sťažovateľka doručila okresnému súdu podanie, ktorým sa vyjadrila k vyjadreniu žalovaného a ktoré okresný súd následne zaslal na vyjadrenie žalovanému, ktorý naň reagoval podaním doručeným okresnému súdu

20. septembra 2017. Posledný úkon zo strany okresného súdu bolo uznesenie č. k. 6 C 127/2015-150 z 24. novembra 2017, ktorým okresný súd vyzval sťažovateľku, aby sa podľa § 167 ods. 3 Civilného sporového poriadku vyjadrila k poslednému vyjadreniu žalovaného, uviedla ďalšie skutočnosti, ktoré považuje za podstatné, a označila dôkazy. Následne bol spis okresného súdu zapožičaný ústavnému súdu.

Ako z uvedeného vyplýva, napadnuté konanie ku dňu doručenia sťažnosti ústavnému súdu trvalo dva roky a približne jeden a pol mesiaca. Okresný súd spočiatku v napadnutom konaní postupoval v zásade plynulo, až následne sa v postupe okresného súdu vyskytli dve obdobia, kedy bol okresný súd nečinný. Z vyjadrenia predsedu okresného súdu vyplýva, že v prvom prípade boli spôsobené odchodom zákonnej sudkyne do dôchodku a následne v druhom prípade odchodom ďalšej zákonnej sudkyne, ktorá sa stala dlhodobo práceneschopná. Zo spisu okresného súdu však vyplýva, že okresný súd po poslednej zmene zákonného sudcu v konaní naďalej plynule pokračuje.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu (IV. ÚS 205/03, IV. ÚS 225/05). Z judikatúry ústavného súdu však vyplýva, že nie každý prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti vecí sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00), resp. konanie pred všeobecným súdom z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (II. ÚS 92/05). Preto ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, II. ÚS 199/02, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06, IV. ÚS 290/04).

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 92/03). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01).

Po preskúmaní postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd s prihliadnutím na to, že išlo o krátkodobú nečinnosť okresného súdu, ako aj na doterajšiu dĺžku napadnutého konania dospel k záveru, že namietané priet'ahy nie sú takej povahy, aby bolo možné v danej veci po prípadnom prijatí s'ťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie označených práv s'ťažovateľky. Ústavný súd preto s'ťažnosť s'ťažovateľky, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd s'ťažnosť s'ťažovateľky odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa jej ďalšími požiadavkami obsiahnutými v petite s'ťažnosti.

Ústavný súd nad rámec uvedeného poukazuje na to, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby v prípade pokračovania zbytočných priet'ahov v konaní s'ťažovateľka v tejto veci podala novú s'ťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. decembra 2017